

พระราชพิธีศรีสังฆปาณการ

ถือ น้ำ พระพิพัฒน์สัตยากลาง ปี

ด้วย พระราชพิธีศรีสังฆปาณการ ถือ น้ำ พระพิพัฒน์สัตยา กลาง ปี ตกใน
วันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

วันที่ ๑๙ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เป็น วัน เจริญ พระ
พุทธมณฑลใน พระอุโบสถ วัด พระ ศรี รัตนศาสดาราม เวลาทุ่ม ๑ พระ
บาท สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระราช ดำเนิร โดย รถ พระ ที่นั่ง ยนต์
แต่ พระราช วงศ์ ด่วนดุสิต เข้า ประทับใน พระอุโบสถ วัด พระศรีรัตนศาสดา
ราม ทรง จุดเทียน ต่าง ๆ แด่ เทียน เครื่อง นมัสการ ทรง คัด แล้ว หวดวง
ประกาศ อักษรกิจ กรมพระอดิศัยน่านประกาศ เรื่อง รัตนพิมพ์พงษ์ฉบับแล้ว
พระสงฆ์ ๓๘ รูป มี สมเด็จ พระเจ้าบรมวงศ์ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
เป็น ประธาน เจริญ พระพุทธมณฑล ทวารทศปริศิต เวลา ๒ ทุ่ม ๒๐ นาที
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระราช ดำเนิร ถลับ พระ สงฆ์
เจริญ พระพุทธมณฑล จบ แล้ว พระราช มณเฑียร คณ ธิ์ คำ ฉันท สรรเสริญ
พระมหามณเฑียรนปฏิมากร แล้ว ราชบัณฑิตกระทำการ อธิษฐาน น้ำ พระ
พระพิพัฒน์สัตยาตาม เคย

วันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐ เวลาบ่าย ๓ โมงเศษ

เล่ม ๒๘ หน้า ๑๓๓๗ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๔ กันยายน ๑๓๐

พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง เสร็จ เติมยศเลื่อนมา ประทับ
เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์ สาย สพาย นพรัตนราชวราภรณ์ เสด็จ พระราช
ดำเนิน โดย รถ พระที่นั่งยนต์ แต่ พระราชวัง สอนดุสิต เข้าสู่ พระบรม มหา
ราชวงศ์ เสด็จ ขึ้น ยัง พระที่นั่งจักรกรี มหาปราสาท เวลาบ่าย ๓ โมง ครึ่ง
พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออก ประทับ พระราชยานกง ที่ เกย
หน้าอัมจันทร์ พระที่นั่งจักรกรีมหาปราสาท เสด็จ พระราชดำเนิน โดยกระบวน
พยุหยาตราสถาย , ออก ประคุดพิมานไชยศรี เลี้ยว ข้าง หอ พระสมุท
วชิรญาณ เทียบ พระ ราชยาน กงที่ เกย นำประคุด หลัง วัด พระศรี รัตน
คำสดคาราม ตำบล ดอนตึก เสด็จ พระราชดำเนิน โดย ทาง ใต้ พระบาท
ขึ้น ประทับใน พระอุโบสถ ทรง จุดเทียน เครื่อง นมัสการ ทรงคิด แล้ว
พระมหา ราชครู พิธีพราหมณ์ เชิญ พระแสงศร ๓ องค์ ขึ้น อ่าน โองการ
แด่ ชุมชน้ำใน พระชนนียก แล้ว เชิญ พระแสง ศร กำตั้งรวม ขึ้น อ่าน
คำโคลง แสง น้ำจวบ ชุมชน้ำใน พระชนนียก แล้ว พระยาศรีสุนทร
โวหาร เจ้ากรม พระอาตักษณีย์ อ่าน ประกาศ แสง น้ำฉบับ อีก ครั้ง หนึ่ง แล้ว
พระราช วรวงษ์เชอ พระองค์เจ้าวิชิตแจ่มจรัส แด่ พระยา เทพทวา
ราวดี ได้เข้าไป เเภาะ นำ พระที่นั่ง อ่าน คำ สำนบาต ของคมนตรี ถวาย
แด่โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน สัญญาบัตร ของคมนตรี แล้ว พระสิทธิไชยบดี
เจ้ากรมพราหมณ์พฤฒิมาศ์ รับพระแสงต่าง ๆ จากเจ้าพนักงานกรมพระแสง

วันที่ ๒๔ กันยายน ๑๓๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๘ หน้า ๑๓๓๘

เชิญตั้งชูป ในหม้อ นำพระพุทธรูปหนึ่ง พระสังข์ สวดสังข์จากธาตุนคร
เม้าสังข์ เจ้าพนักงาน ประ โคม แคร่ สังข์ ของไชย พิณพาทย์ ดุริยดนตรี
แล้วเจ้ นำ พระขันหยกใน หม้อ นำ พระพิพัฒน์ เสร็จแล้ว ในเวลานั้น
ข้า้ ทูลของ ชู้พระบาท เจ้า พระยา แด่ พระยาที่ได้รับ พระราชทาน
พานทอง ชื่น ทาง ประตุเหนือ ยืน ชุ่มนุมนุมน ที่ ท้าย ฮาคัน สังข์ อ่าน คำ
ดกบาด ถวาย พร้อม กัน จบ แล้ว ยืน พัก อยู่ พระ มหาราชครู พิธี ทูล
เกล้า ๆ ถวาย นำ พระพุทธรูปด้วย พระถัน โมรา พระบาท ส้มเต๋จ
พระเจ้า อยู่หัว ทรง รับ แล้ว พระ บรมวงษานุวงศ์รับ พระราชทาน
นำ พระพิพัฒน์ สัตยา ข้า้ ทูลของ ชู้พระบาท ชื่น พานทอง ได้รับ พระ ราช
ทาน นำ พระพิพัฒน์ สัตยา ต่อไป แล้ว ลง ทาง ประตุกลาง พระสังข์ ถวาย
ขัติเรก ถวาย พระพรดา กัดับ ทาง หลัง พระอุโบสถ ข้า้ ทูลของ ชู้
พระบาท ตาม กระจทอง แด่ กรมต่าง ๆ ได้ ชื่น รับ พระราชทาน นำ พระ
พิพัฒน์ สัตยาใน พระอุโบสถ แบ่ง เปน ๓ พแนก คือ พแนก ทหาร
ชื่น ทาง ประตุเหนือ ลง ทาง ประตุกลาง คือ กระจทอง กระจดาใหม่ ๑
ราชของครุฑ ๒ กรมทหารบก ๓ กระจทอง ทหารเรือ พแนกพัดเรือ
ชื่น ทาง ประตุใต้ ลง ทาง ประตุกลาง ตามลำดับ ที่ ๑ กระจทอง วัง คือ
(๑) กรมพระตำรวจ (๒) กรมมหาดเล็ก (๓) กรมวัง

(๔) กรมพระคลังข้างที่ (๕) กรมราชเลขาณุกฎ แด่ อาตักษณ

(๖) กรมทหารรักษาวังที่ ๒ กระทรวงต่างประเทศ ๓ กระทรวงมหาดไทย

๔ กระทรวงนครบาล ๕ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ๖ กระทรวง

เกษตราธิการ ๗ กระทรวงยุติธรรม ๘ กระทรวงธรรมการ

๙ กระทรวงโยธาธิการ ส่วน กรมชั้นที่ไม่ได้ระบุชื่อไว้ ก็ได้ ชั้น ค่อยตาม

กระทรวง แด่ กรม เมื่อ ข้าทูลฉลอง ขุดพระบาทได้ รับพระราชทาน น้ำพระ

พิพัฒน์ สัตยาทั่ว กัน แล้ว เวลาบ่าย ๕ โมงครึ่ง พระบาท สมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัว เสด็จ ถัดบึง ทาง หลัง พระอุโบสถ ภรรยา ข้าทูลฉลอง ขุด

พระบาท ที่ มา ประชุม รับ พระราชทาน น้ำ พระพิพัฒน์ สัตยา เฝ้า ทูลฉลอง

ขุด พระบาท พร้อม กัน พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระ ราช

ดำเนิน โดย ทาง พระ เระเบียง หลัง พระอุโบสถ ประทับ พระราชยาน ที่ เกย

ประคอง หลัง พระ อาราม เสด็จ โดย กระบวน พยุหยาตรา น้อยกลับ ประทับ

พระที่นั่ง สยามจันทร์ ทรง ฉลอง พระ องค์ ครอบ ทรง ทอง ทรง จุด เทียน

รูป นมัสการ ถวาย บังคม พระ บรมอัมรินทร์ ซึ่ง ประดิษฐาน ณ หอ พระ ชาติ

มณเฑียร นั้น แล้ว พระ บรมวงษานุวงศ์ ข้า ราชการ ได้ กราบ ถวาย

บังคม พระบรม อัมรินทร์ ต่อ ไป พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ชั้น

ทาง พระที่นั่ง อมรินทร์วินิจฉัย ประทับ พระ ที่นั่ง ไฟศาล ทักษิณ พระ

วันที่ ๒๔ กันยายน ๑๓๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๘ หน้า ๑๓๕๐

บรมวงษานุวงษ์ ข้าราชการฝ่ายใน รับพระราชทานน้ำพระพิพัฒน์สัตยา
เสร็จแล้ว เสด็จขึ้น

ส่วนภรรยาข้าราชการที่มาชุมนุมเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท อยู่ที่
ที่หลังพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามนั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จกลับจากพระอุโบสถแล้ว ขุนสารบรรณบริหาร
กรมพระอภัยมณี อ่านคำแข่งน้ำจอบแล้ว ได้รับพระราชทานน้ำพระพิพัฒน์
สัตยาต่อไปทั่วกัน

ครั้นเวลาเกือบทุ่ม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช
ดำเนินโดยรถพระที่นั่ง ยนต์ กลับพระราชวังส่วนดุสิต เปนเสร็จการ ฯ

พระราชทานสัญญาบัตรองคมนตรี

วันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับ ณ พระอุโบสถวัดพระศรี
รัตนศาสดาราม ในการพระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาตกลงมี ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญญาบัตรองคมนตรี คือ

ให้พระราชวรวงษ์เชอ พระองค์เจ้ารัชนี้แจ่มจรัส ท.จ., น.ช., ม.ม.,
ร.ร.ป. ๓ เปนองคมนตรี

ให้พระยาเทพทวารวดี (สาย) รัตนวราภรณ์ ท.จ., ภ.ม., ท.ช.,
วรวิมาดา ร.ร.ห., ๓ ร.ร.ป. ๓ เปนองคมนตรี ฯ